

मेर साहया ख छता ज्या छता खुसि सिथय् यें मनपाया भौतिक संरचना

• लहना संवाददाता

लहना वा.पौ/स्टन्ट यायेगुर्लि माहिर यैं महानगरपालिकाया मेर बालेन साहया थम्हं या.गु निर्णय अ.ख: ज्या यायेगु यानाच्चंगु दु। सर्वोच्च अदालतं खुसिया मापदण्ड थप ४० मिटर कायम यायेगु निर्णय लिपा हथासं खुसि ज.ख: छुं नं कथंया भौतिक संरचना दय्के मजिउ धका: फर्मान जारी याह येर साहं थ.गु हे निर्णय अ.ख: यैं १४ वडा बल्कुइ खुसि सिथय् फुटसल दयकेगु ज्या न्त्याकूगु दु।

बल्कुया तरकारी बजा: स्वयं १०० मिटर च्चय् खुसि सिथय् फुटसलया निति संरचना दयकेगु ज्या न्त्याकेवं स्थानीय जनता चिन्तित ज्यू दु। स्थानीय वासिन्दाया कथं खुसिया सिथय् थुकथं दय्कूगु संरचनाया कारण याना: वंगु साउन ११ व १२ गते थेज्या.गु खुसिबा: बल धा.सा थप जोखिम अप्विगु धासें चिन्ता प्वंकुगु ख:। वय्कल्पं धयादिल, 'यदि न्हाण थेज्या.गु गुसिबा: बल धा.सा थ्व संरचनाया कारण याना: खुसिबा: पनाबी गुकिया लिच्च: कथं ल: खुसिइ मखु छेँय् छेँय् थ्वनी।

खुसि सिथय् गुरुं नं कथंया भौतिक संरचना दय्के मजिउ धासें वय् कलं न्हापाया खुसिबालं हे आपालं छेँ दुबान्य् ला.गु ख:सा आ: फुटसल दय्केद्युका: अभ समस्या वय्कफिगु खं धासें धयादि, 'खुसिबा:या लिसे प्लाष्टिकजन्य फोहोर नं चुइका: हइ। अज्या.गु फोहोर दक्वं थ्वहे संरचनाय् थाइ। थुकिं याना: ल: बालाक बा: वरेगुर्लि पंग: ब्बलनी।'

थ्वहे इवलय् खुसि सिथय् संरचना दय्कूगु सम्बन्ध्य् १४ वडाया बडा अध्यक्ष सुमन श्रेष्ठयाके न्यने कने यायेगु इवलय् फुटसल वडां मखुसें यैं महानगरपालिका दय्कूगु जानकारी बियादिसे वय्कलं खुसि सिथय् कासा निति मा.गु संरचना दय्के फिगु जिकिर यानादीगु दु। तर यैं महानगरपालिका हे खुसिया ४० मिटर ज.ख: संरचना दय्के मजिउ धा.सा सुचं जारी या.गु बारे धा.सा वय्कलं धयादिल, 'खुसि सिथय् उद्यान दय्के जित, उकथं हे आवश्यक जुल धा.सा फुटबल,

ल्यं ७ पेज्य

भलिबल आदि ग्राउन्ड दय्के जित। अथे हे फुटसल दय्का समस्या वइ मखु।'

न्हापा थें खुसिबा: बल धा.सा छु यायेगु ले धका: न्यनागु न्त्यसःया लिस: बिसे धयादिल, 'खुसिबा: वइगु धिगु दैय् छक: निक: ख:। अथेजुया: फुटसल दय्का: छुं समस्या वइ थें जित: मता। अथे ख:सा नं थ्व संरचना बडा दय्कूगु मखु, छिं यैं महानगरपालिकाया भौतिक निर्माण विभागय् छक: स्वापू तया: न्यने कने यानादिसां जित।'

प्रलिशा शाक्य मिस नेवा: १९४५

लहना वा.पौ/यलया प्रलिशा शाक्य मिस नेवा: १९४५ या उपाधि त्याकूगु दु। नेप्लीज फेसन होमया व्यसालय् यैं ज्यू फिनाले १९ मह प्रतिस्पृष्ठीयात ल्यूने लाका: वय्कलं उपाधि त्याकूगु ख:।

वहःया ताज नापं वय्कलं छ्यू लख तका दां लिसे थीथी सिर पा त्याकादीगु दु। आइतवा: प्रज्ञा प्रतिष्ठानया हलय् नेवा: मय्जुपिंस नेवा: भाषा, कला, संस्कृत व भेषभूषा न्त्यव्यःगु ख:। प्रलिशा मिस नेवा:या ताज नापनापं मिस बेस्ट नेपालभाषाया

ल्यं ७ पेज्य

नेवा: राष्ट्रिय म्ये

च्वमि : दुर्गालाल श्रेष्ठ लय चिनामि : तिर्थ माली

धुन दने धुन सँन्ह्यलं भी फुक्क हे छम्ह जुइ धुन
भीगु लागाय भी स्वयं हे जः जुया धुन लुइ धुन
ह्यांगु भुमिइ अष्टमण्डल ह्यांगु चाः दुने थी नगु
भीगु नेवा: ध्वांशु थ्व हे खः ज्यान भी सकस्यां छ्यौ
जातित्य स्वायत्त राज्यं लुइ कपं च्वय् फिलिमिलं
राष्ट्र भःभः धायक न्ह्याके भीगु चःतिं भीगु हिं

अन्तर्राष्ट्रिय मातृभाषा दिवस व नेपालय् मातृभाषा पत्रकारिता

नूपेन्द्रलाल श्रेष्ठ

जनजाति स्वयां नेवा:त पत्रकारिता ख्यलय् न्ह्यःने हे खनेदु। गोरखापत्र न्ह्यौ जुया: पिहां मवनिइगु इलय् हे फतेबहादुर सिंह विस २०१३ साल भाद्र महिनाय् नेपालभाषा नामं न्ह्यौ प्रकाशन यायूदुक्यू दु। थौं न्ह्यौ नेपालय् पिहावःगु स्वंगु न्ह्यौ खः। दकलय् न्ह्यां २००८ सालय् सिद्धिचरण श्रेष्ठ “आवाज” राष्ट्रिय दैनिक पिहावःगु खः। २०१७ सालनिसे जक गोरखापत्र न्ह्यौ कथं पिहावःगु खः।

दौं व धर्मादित्य धर्माचार्यायात स्वलाया जेल सजाय ब्यूगु इतिहास भीगु हे देश्य दु। वयां लिपा पंचायत व्यवस्था नं जुजु महेन्द्र छ्यौ भाषा छ्यौ भेषया नीति हया: दमन मयाःगु मर्खु। २०२१ साल वैशाख्य रेडियो नेपालय् नेपालभाषाया ज्याभ्वः न्ह्याना वयाच्वंगु जीवन दबू लिकागु खः। उगु चिङ्कूलि छ्यौ तःधंगु हे आन्दोलन तकं जूगु खः। थथे नेपालय् नं मां भासं न्वावाव्यूगु च्ययुलि गुलिमिया ज्यान गुमे यायमाःगु दुसा गुलि जेल जीवन बिते यायेमाःगु दु।

सम्पादकीय

छ्यौ निकाय नं स्यंकेगु व मेगु निकाय नं भिंकेगु प्रवृति गुबलय् तक

यैं नापं मेमेगु तःधंगु शहरय् छ्यौ मिले मज्जूगु घटना पिहां वयाच्वंगु दु। छ्यौ निकाय लैं द्यकेगु याइ अल् मेगु निकाय न स्यंकेगु याइगु योजना नकतिनि हे यैंया सिंहद्वाराय् ज्यूगु छ्यौ घटनायात कायेज्यु। नेपाल विद्युत प्राधिकरण ठेक्का पाखें भूमिगत लाइन विस्तार यानाच्वंगु इलय् मेलम्ची खानेपानी आयोजनाया २० इन्च तःजाःगु डिआइ पाइप तज्याःत। गुकिं यानाः च्याःधौ तक लगातार लः सतक्य ब्राः वन। उगु घटनां ३० लाख लिटर लः बर्बाद ज्यूगुलिं जिल्ला अदालत, सतक, जंगल, अभ बस्ती लिसे सरकारी भवन दुबानय् लाःगु खः। बरबरमहल, मिन भवन, अनामनगर, व जःखःया क्षेत्र्य लः आपूर्ति सेवा बन्द ज्यूगु खः। लैं भासे ज्यूगु खःसा वया जःखः ध्याचः ज्याः लैं बन्द ज्यूगु खः। थुगु प्रक्रियाय् त्वनेगु लः, मत व लैं लिसे स्वापू द्वापू स्वंगू संस्था स्वानाच्वंगु दु। विद्युत प्राधिकरण बरबरमहलय् ज्यूगु क्षति मर्मतया ज्या न्ह्याकेधुक्कूगु दु। छुं ईलिपा अनया अवस्था सामान्य जुइ। न्ह्याथेसां थुगु घटनां सम्बन्धी संस्था समन्वय अनिवार्य यायेमाःगु दु।

लिपांगु सन्दर्भ धइगु विद्युत प्राधिकरणया ज्यां यानाः खानेपानी आयोजनाया संरचनाय् ज्यूगु क्षति खः। थ्व सिबें न्ह्यः मेलम्ची आयोजना अन्तर्गत पाइप लायगु इवलय् सतक क्षति ज्यूगु खः। चीधंगु विकासया ज्या नियमित रूपं न्ह्यानाच्वंगु शहरी क्षेत्र्य छ्यहेसिगु ज्यां मेम्हेसित नोक्सान ज्याच्वंगु दु। थ्व थुलि नियमित घटना ज्याच्वंगु दु कि सम्बन्धित निकाय व लाभग्राही वर्ग तक अभ्यस्त ज्याच्वंगु खनेदु। थज्याःगु ज्यां सुयातं जवाफदेही द्यक्काच्वंगु मदु। मन्त्रीत्यसं थःथःगु भाषण्य उपयोगिता खँ ल्हायगु स्वयां न सम्बन्धी कानून हय्यगु खँ धायगु यानाच्वंगु दु। थ्व विषय नं नीति व ज्याइवलय् दुथ्याःगु दु। तर कानून द्यक्के फयाच्वंगु मदुनि। शहरी क्षेत्र्य थीथी निकाय दथुइ यः यः थे ज्या यायगु यानाच्वंगु दु। थुकिं यानाः शहरय् फुक्क थासय विद्युत व दूरसञ्चारया तार कुतुं वःगु, धः स्यांगु, फुटपाथया टाइल स्पंगु, लैं स्पंगु, लःया पाइप लिक ज्याच्वंगु थेंज्याःगु दृश्यत खनेदइ। छ्यौ निकायं मेगु निकायया ज्या प्रति छुं संवेदनशीलता मदयेक थःगु ज्या न्ह्याकीबलय् थथे अप्राकृतिक क्षति नं जुइ। व्यवस्थित अध्ययनया आधारय् सही तथ्यांक मदुसां अन्तर निकाय समन्वय व सहकार्य जुल धाःसा राज्यं तःधंगु रकम बचत जुइ। गुकियात मेथाय न छ्यलेफइ। विकास, निर्माण, व मर्मत सम्भारया ज्या नं दिगो व प्रभावकारी जुइ। मेखे मेगु निकायं पंगः थाना: छ्यौ निकायया ज्या दिनाच्वंगु गुनासो न वयाच्वंगु दु। थुकिं यानाः तत्काल माःगु सेवा काय्यत लिबानाच्वंगु दु। आःया थीथी कानून्य समन्वय व सहकार्यया अवधारणा नं दुथ्याकातःगु दु। न्ह्याथेसां थ्व बाध्यकारी खनेमदु। उकिं कमसेकम शहरी क्षेत्र्य नियमित निर्माण व मर्मत सम्भारया ज्याया समन्वय यायत युटिलिटी करिडोर कानूनया आवश्यकता दु। कानूनं बाध्य जुइबलय् समन्वय व ग्वाहालि बाध्यकारी व प्रभावकारी जुइफु। सम्बन्धित संस्था दथुइ सहलह यानाः न्ह्याःवन धाःसा ज्या नं याकन ब्वचाइ। मन्त्रीत्यसं दुःख फय् मालिमखु।

वयां लिपा नेपालभाषां थीथी पत्रिका मदिक्क पिहां वयाच्वंगु दुसा गुलि पिहां वयाः नं दिनाच्वंगु दु। जनजाति ख्यलय् स्वयां खःसा मेपि

नेपालभाषाया पत्रकारिता स्वयां खःसा थौंतक न मदिक्क उलि हे न्ह्यानाच्वंगु दु। थौंतक स्वयां खःसा नेपालभाषां पत्रिका, अनलाइन, टेलिभिजन व रेडियो य्यांगुलि हे मदिक्क प्रकाशन व प्रसारण ज्याच्वंगु दु। आः न नेपालभाषां छ्यौ न्ह्यौ, ख्यौ वाःपौ, न्यांगू अनलाइन, निगू वाःछिं पौ, निगू प्रचलित लिपिया लय्यौ, निगू रञ्जना लिपिया लय्यौ, न्यांगू टेलिभिजनय, छ्यौ २४ हे घण्टाय् नेपालभाषां प्रसारण ज्याच्वंगु दुसा ख्युगुलि मल्याक लय् पौ आः न मदिक्क पिहां वयाच्वंगु दु। अथे हे सरकारी निकायपाखे स्वयां खःसा रेडियो नेपालय् बुखँ नाप नेपालभाषाया ज्याभ्वः न्ह्यानाच्वंगु दु, नेपाल टेलिभिजनय् बुखँ व ज्याइवः न्ह्यानाच्वंगु दु, गोरखापत्रय व रासस नं बुलेटिन नेपालभाषायात दुथ्याकातःगु दु।

भी देश्य न स्वयां खःसा भाषायात दमन न्ह्यानाच्वंगु हे दु। थौं न भाषायात क्या: राज्य विभेद यायगु मत्वःतुनि। न्ह्यां राणा कालया इलय् नेपालय् मां भासं च्यांपिं व न्वावाइपिं जेलय् कुंगु इतिहास मदुगु मखु। नेपालय् नं थःगु मातृभाषा ब्बनेगु च्यांगु शासकतय्यु न्ह्यःने उलि अपू मज्जू। वि.सं. १९९७ सालय् राणा शासन विरुद्ध नवाइपिं याख्याःगु खःसा नेपालभाषां च्यःपिंत राज्य चरम यातना ब्यूगु खः। उगु इलय् नेपालभाषां च्यःपिंत खानतलासी व धरपकड धुंका: नेपालभाषा पत्रिकाया सम्पादक, प्रकाशक फतेबहादुर सिंहयात जन्मकैद, सिद्धिचरण श्रेष्ठ व धर्मस्त यमियात १८ दैं चित्तधरयात ६

भाषा बचे यायगु व च्यांगु निर्ति प्रजातन्त्र, गणतन्त्र व लोकतन्त्र न्ह्यानु हे व्यवस्था वःसा शासकतय्सं थीथी कथं पंगः थेनेगु आः तक न त्वःतुगु मदुनि। न्ह्यां पंचायत व्यवस्थाय ज्यू यात दमन याःगु खःसा आः देश्य लोकतन्त्र वयांगुलु दु। व्यवस्था व्यूसां न संचार ख्यलय् उलि ह्यूपा वःगु अनुभूति याय् फयाच्वंगु खनेमदु। संघीय सरकार, प्रदेश सरकार व स्थानीय सरकार आःतक छु कथंया स्थानीय नापं मातृभाषा पत्रकारितायात क्या: छु नं नीति द्यक्कूगु खनेमदु।

फेब्रुअरी २१ नेपालय् थीथी कथं ज्याभ्वः याना छ्यौ दशकनिसे अन्तर राष्ट्रिय मातृभाषा दिवस हना वयाच्वंगु दु। पत्रिकार दबू न थुगु दैं नेपालय् मातृभाषा पत्रकारिता द्ययागु मातृभाषा विकासया ख्यावाव्यूगु योगदान न्हू पुस्तायात सीके बीगु निर्ति खः।

फेब्रुअरी २१ नेपालय् थीथी कथं ज्याभ्वः याना छ्यौ दशकनिसे अन्तर राष्ट्रिय मातृभाषा दिवस हना वयाच्वंगु दु। पत्रिकार दबू न थुगु दैं नेपालय् मातृभाषा पत्रकारिता द्ययागु मातृभाषा विकासया ख्यावाव्यूगु योगदान न्हू पुस्तायात सीके बीगु निर्ति खः।

दलित दुनेया दलिततयैत छु धायगु ?

प्रेममान डंगोल

આ: છક્કાં
સ્વયં દલિત
દુનેયા દલિત સુ
સુ ખઃ ? કાર્ડીં
દમાઈનં થયું ગુ
નઇમર્ખુ, દમાઈ
નં સાર્કીં થયું ગુ
નઇમર્ખુ, સાર્કીં
ગાઇનેં થયું ગુ
નઇમર્ખુ, ગાઇનેં
વાર્ડીં થયું ગુ
નઇમર્ખુ અલે
વાર્ડીં દ્રોમં થયું ગુ
નઇમર્ખુ । ઉકિં
દલિત દુને થવ
દવકવં દલિત લાઇ
કિ લાઇમર્ખુ ?
થુપિં દલિતતય
દથુડ આ:તક છ્છ
વાઢુટ જુયાચવંગુ
ખનેદ્ર ।

दलित दुने नं दलित दइ
ला ? धयागु न्वयसः दनेफु । दलिततयूत
भेदभाव जुल, मानव अधिकार हनन
जुल धका: हाला जुझिंप मानव
अधिकारवादीतयूसं न्वयसः थर्निपं
वयकःपिसं दलित दुनेया दलित खं
लाकि मखं ? दलिततयूत याइगु भेदभाव
छुवाछुतया व्यवहार चीकेमा धका:
कानूनयू व्यवस्था यात, दलिततयूत
भेदभाव यायू दइमखु व छुवाछुत
खँगँवःया उच्चारण तकं यायू दइमखु
धाल । दलिततयूत आरक्षण बीमा:
धका: अनेकाँ सुविधा, शिक्षा, पाठू
यपुस्तक बीपिसं, मासिक भत्ता
बीपिसं व मेगु सरकारी नौकरी व
लोक सेवायू तकं कोटाया निर्धारण
याइपिसं, नापं परीक्षा व्यूसां विशेष
सुविधा बीपिसं दलित दुनेया दलित थ्व
मानव अधिकारवादी व सरोकारवाला
सरकारी निकार्यां छायू मखंगु ?

नकनितिया घटना खः, यैया छखा
 छँय् क्वथा बालं का:वःम्ह छ्म्ह दलितं
 दलित जाति जुया: क्वथा मब्युगु,
 दलित जुया: दुर्व्वहार याःगु धकाः
 अदालतयु मद्वा तयाबिल व अदालतया
 न्यायमूर्ति थथे भेदभाव याय् दइमखु,
 थव कानून अःखः जुल धकाः बुरिम्ह
 मिसायात छुं दिन कुना: डेढ़ लाख तका
 ज्ञगिवाना पड़का: त्वःत्वः।

ਨਿਅਮਖੁ ਗਾਇਨੇ
ਵਾਦੀਂ ਥਧੂਗੁ
ਨਿਅਮਖੁ ਅਲੇ
ਵਾਦੀਂ ਦ੍ਰਮਾਂ ਥਧੂਗੁ
ਨਿਅਮਖੁ । ਤਕਿਂ
ਦਲਿਤ ਦੁਨੇ ਥਵ
ਦਕਵਾਂ ਦਲਿਤ ਲਾਡ

आः न्यूसः दनी, छम्ह दलितं
जिमि कायुयात छंगु म्ह्याय् ब्याहा
यायुमाल धकाः न्यायमूर्तिया छेय्
ल्हाः फ्वर्वंसा छु वं वया म्ह्याय् वयात
ब्याहा यानाबिला ? छु दलित जुयाः
जिमि म्ह्यायथा ल्हाः फ्वंवयुगु ला
धकाः हक्का छ्वःसा जातीय भेदभाव
जुझिक मजुइ। अले व दलितं जितः
दलित जुयाः हे भेदभाव यात धकाः
अदालतय् मुदा तल धा:सा सुनुवाई
जुझिक मजुइ ? थुकि सम्बन्धित
निकाय व सरकारबाला, अधिकारावादी
सुनां सः ल्हट्वनी कि मल्हट्वनी ? थव
न्यूसः छ्वाणु खः सकसिया न्यूःने ।

दलित व गैर दलितया दथुइ
जुआच्चंगु थव छुवाछुट्या भावना व
व्यवहार गुलि ई तक ल्यनाच्चनी ?
कानून जक दय्कां मगा:, थुकियात
व्यवहारय् गुलि खरो रस्पय् कयाच्चंगु दु
थव नं स्वयमानि । येँया छैं थ्रवाः बुरिम्ह
मनूयात छम्ह कवथा बालं कावःम्ह
दलितयात कवथा बालं मबिया: डेढ
लाख जरिवाना पुझेकु गुलि अःपु
खनेदु उलि हे थाकु व्यवहारय् छ

A photograph showing a group of approximately 20 Indian women and children sitting on the ground in front of a traditional thatched hut. The women are dressed in colorful saris and headscarves. Some are holding small children. The scene is set in a rural, sunlit environment.

न्यायमूर्तिया छेंय् वा बर्मू क्षेत्रीया छेंय्
 कवथा मा:वंम्ह छम्ह दलितयात कवथा
 मब्युसा अन भेदभाव जुझिक मजुइ ?
 थुकी मानव अधिकावादीतयसं न्ववाइ
 कि न्वमवाइ ? व मानव अधिकारवादी
 मध्ये गुलिस्यां दलितयात थःगु छेंय्
 कवथा बालं बी ? छेंय् बैगलयू यंकाः
 नकेगु ला परै जावस ? उकीसनं ब्याहा
 याकेगु खं ला धाय हे मते ।

पाकु खु ला पादू ना।
दलितयूत समाज्य म्वायू हे
थाकुल। दक्षस्यां हेलाया पात्र दयू
कल व दलितयूत उद्धार यायमाल
धिग्गु सोर्चं जुजु महेन्द्र छगू क्रान्तिकारी
निर्णय या:गु खः। दलितयूत लार्गि
सः थ्यव्यकीगु व उकिया मागयात
ध्यानयू तया: जुजु महेन्द्र दलितयूत नं
सम्मान बीमाल धकाः छगू ठोस निर्णय
यानाः दलितयूत प्रतिनिधितयूत सःताः
दक्ष दलितया थर दमाई, कामी, सार्की
लगायथतया जात ब्राह्मण्यात तयाबीगु
धा:बलयू सु थःपित दलित धकाः
हेला यातधकाः हालाच्चंगु खः, उपि
हे माने मजुल। छाय्याःसा अबले हे
दलितयूत विभिन्न सुविधा बीगु धकाः
सहलह जुयाच्चंगु खः। थ्व सुविधां
थःपिं वज्ज्ञत जड़माली धकाः उपि

माने हे मजुल । तर गुलिसिनं धाः सा
ब्राह्मणया थर तयूत माने जुलसा गुलि
माने हे मजू । सुनां थव ब्राह्मणया थर
नालाकाल वं उपिगु हे विधि विधान
अनुसार कर्मकाण्ड यानावयाच्चंगु दु ।

आः छकः स्वय् दलित दुनेया
दलित सु सु खः ? कार्मा दर्माइनं थ्यूगु
नइमखु, दर्माई नं सार्की थ्यूगु नइमखु,
सार्की गाइने थ्यूगु नइमखु, गाइने वार्दीं
थ्यूगु नइमखु अले वार्दीं दूर्म थ्यूगु

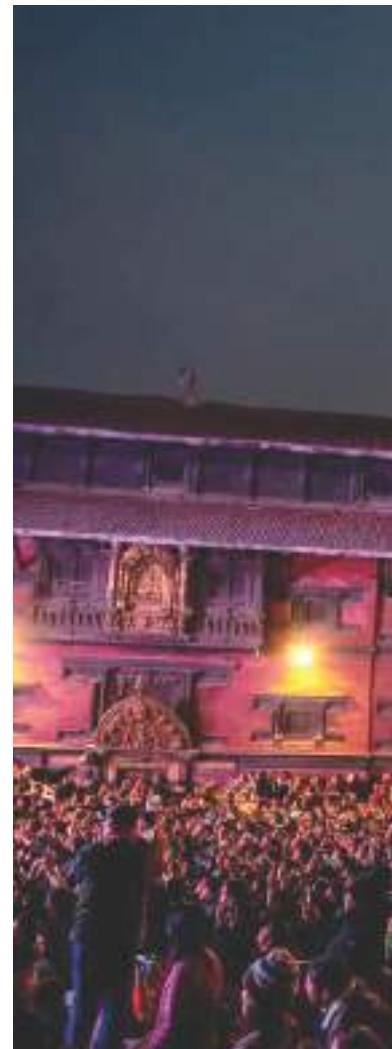
दक्षलय् नहापां ला दलित दलित दथुइ
हे जातीय् भेदभाव चीकेझु दायित्व
राजयया खःसा व हे कथंया कानूनी
त्यवस्था नं जुइमाल । नापं दलिततय् सं
नं थःथःपिनिझु दथुइ छुवाष्टुतया भावना
त्याग यानाः समान रूपं समाजय्
स्थापित जुइमाल । नापं थःपिं हे मिले
जूया: च्वनेमाल ।

उकिं दलित दुने थ्व दक्वं दलित
लाइ कि लाइमखु ? थुपिं दलितयू
दथुइ आःतक छवाल्लुट जुयाच्चंगु
खनेदु। थः हे जातीय भेदभाव याइपिं
दलिततयूसं, गैर दलिततयूसं भेदभाव
यात धकाः मुद्दा तयूत मछाले मा:
कि म्वाः ? थजाःपिं दलिततयूत
यथोचित व्यवस्थित यायूत मानव
अधिकारवादीतयूसं छां ठोस पला:
ल्लहने हथायू जुइयुकंकल ।

दक्ललय् न्हापां ला दलित दलित
दथुइ हे जातीय भेदभाव चीकेगु दायित्व
राज्यया खःसा व हे कथंया कान्सूरी
व्यवस्था नं जुइमाल । नापं दलिततयूसं
नं थःथःपिनिगु दथुइ छुवाल्लुतया भावना
त्याग यानाः समान रुपं समाजय्
स्थापित जुइमाल । नापं थःपिं हे मिले

थन जितः छगू घटना लुमन । व
छु धाःसा नुवाकोट्य छगू सहभोजया
व्यवस्था या:गु जुयाच्चन । थुकी भीसं
हे थ्व उचनिचया भेदभाव चीकेमाल
धकाः क्षेत्री बाहुनं थि ज्यू मज्यू धाःपि
धाक्वयात सःताः सहभोज नकल ।
दक्व जारियापि सहभागि जूगु अगु
भोजय् च्वय् गुँच्वं वयाच्चम्ह छम्ह
कामी खन । वयात नं भोजय् वा
धाःबलय् व दमाइया छेँय् सु वइ, वं
थ्यगु सुनां नइ धकाः मेथाय् हे वनाश्व
वत । थजाःगु भावना दत्तले थनं
भेदभाव गबलें न्हनावनी मखु । थुकिया
समाधानया लागिं दक्वसित कानूनी
दायराय् ह्यमाल, अले जक भेदभाव
बुलुहु न्हनावनी धकाः विश्वास याय्
फइ । थ्व हे विभेदं यानाः दलितयगु

यल लाय्कू दबुलिङ् १६ वडा कलाकार समिति

भिक्षुसंघयात सामूहिक संघदान

लहना वा.पौ/ स्वयम्भूया
ऐतिहासिक आनन्दकुटी विहारय्
भिक्षुसंघयात सामूहिक संघदान यायुगु

ज्या ज्यू दु।
उदाय् समाजया संयोजकत्वय्
न्त्याःगु उगु संघदान ज्याइवलय्

थर्मथं ३५० मह भिक्षु, भिक्षुणीलिसे
अनगारिकापिनिगु उपस्थिति दुगु खः।

वसपोलपित सामूहिक दान प्रदान
नार्प भोजन दान यायुगु ज्या ज्यू खः।
उदाय् समाजपाखें खःसा खःगु थ्व
प्यक्तःगु संघदान ज्याइवः खः। थुगुसिइ
समाजनाप आबद्ध मजूरिं व्यक्ति व
संस्थात्यत न दान प्रदानय् दुथ्याकाःगु
धका: खवासः खलकं धाःगु दु।

संघदान न्त्यवः आनन्दकुटी
विहारया प्रमुख भिक्षु धर्ममूर्ति महास्थावरं
बुद्धधर्मय् दानया महिमा बारे कनाबिज्यासे
श्रद्धापूर्वक याःगु दान आशा मयाःसां
दातायात आपालं आपाः पुण्य चुलाइ
धका: धयाबिज्यागु खः।

श्रृजना श्रेष्ठया निपु म्युजिक भिडियो प्रिमियर

लहना वा.पौ/ सृजना श्रेष्ठया
निपु म्यूजिक भिडियो गुलि हिसि
दुम्ह भाजु व पुलुक्क खनेवं बोलया
निपु म्यूजिक भिडियोया प्रिमियर
विशवज्योति सिनेप्लेकसय ज्यू दु। थुगु
निपु हे म्यूजिक भिडियोलय् श्रृजना
श्रेष्ठ सः बियातःगु खःसा संगीत
मनराजा नकःमिं तयातःगु खः।

म्येया निर्देशन सुरज नार्पित
यानातःगु दु। गुलि हिसिदुम्ह मयजु
म्येया च्वमि प्रकाशदीप श्रेष्ठ खः। थ्व
छपू पारम्परिक नेवा: म्ये कथं नेवा:
बाजं संयोजन यानां देयकातःगु म्ये
खः।

म्येया संगीत संयोजन जिवित
जलिं याःगु खः। थुगु भिडियोस
अनुज शाक्य व श्रीजा अवालेया
जोडी दु। पुलुक्क खनेवं म्येया च्वमि
जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठ खः। थ्व छपू
आधुनिक म्ये कथं संगीत संयोजन
यानातःगु दु। थुगु म्येया संगीत संयोजन
हरिशरण साकूर्मि यानातःगु दु।

भिडियोय् रोजिना सुवाल व
भिसुमराज शाक्यया जोडी दु। निपु
म्येया छायाँकन व सम्पादन सोहन
मानन्धर यानातःगु दु।

ज्याइवलय् मू पाहां कथं
भायादीम्ह वरिष्ठ संगीतकःमि
एवं गायक प्रकाश गुरुङ थौकन्हय्
सकले भाइरल म्ये दय्केगु पाखे

ब्वाँय वनाच्वंगु दु व भीसं अज्याःगु
म्ये दय्केगु पाखे ब्वाँय जुइ मज्यु
धका: थःगु नुगः खँ प्वकादिल।
नेपालभाषाया न्हापाम्ह सिनेपत्रकार
बिजय रत्न असंबरें निपु म्येया समिक्षा
यानादिल। वय्कलं नेवा: म्येत नेवा:
प्वकादिल। ज्याइवः वरिष्ठ म्ये हालामि
जुजुकाजी रंजितया सभापतित्वय ज्यू
खः।

संगीतकःमि मनराजा नकःमिं
थुरिं म्येय यक्वसिया हे मंकाः
कुतः दया: बालाःगु खँ धयादिल।
भिडियो दय्केबलय् अडियोया महत्व
न न्ह्यब्वयफ्यामा: धका: बिचा:
प्वकादिल। ज्याइवः वरिष्ठ म्ये हालामि
जुजुकाजी रंजितया सभापतित्वय ज्यू
खः।

यैं मनपा कार्यसम्पादन मूल्यांकनय् दकलय् कमजोर

लहनावा.पौ/ यैंमहानगरपालिका
कार्यसम्पादन मूल्यांकन जिल्लान्यकंया
दकलय् कमजोर खनेदुगु दु।
राष्ट्रिय प्राकृतिक प्रोत तथा वित्त
आयोग याःगु कार्यसम्पादन मूल्यांकनय्
महानगरपालिका ५४.३ ल्या:

जक हःगु दु। १७ गु थीथी सूचकय्
आयोग याःगु मूल्यांकनय् १००
ल्याखय् महानगर मुसिकलं बच्छ जक
ल्या: हःगु खः।
अथेहे, यैं जिल्लाया भीगु नगरय्
किपू नगरपालिका ६३.४, शर्खरापुर

६८.१, चन्द्रागिरी ६७.१, टोखा ५८.६,
तारकेश्वर ७१.३, नागार्जुन ७०.६,
बूद्धानीलकण्ठ ६०.८, दक्षिणकालीं
५४.७, कागेश्वरी मनोहरा ६२.८,
गोकर्णेश्वर नगरपालिकां ६४.४ ल्या:
हःगु दु। आयोग दँयू दँसं ल्याइगु प्रदेश
व स्थानीय सरकारया कार्यसम्पादन
मूल्यांकनया लिच्च: सार्वजनिक याःगु
खः।

यैं महानगरपालिकां
विनियोजन याःगु बजेट खर्च याय्
मफुगु थ्व न्हापांखुसी धाःसा मखु। वंगु
दँयू न यैं महानगरपालिकां बजेट खर्च
यायमफुगु खः। यैं महानगरपालिकां
आपालं योजना थम्ह हे यानाच्वंगुलि
याना: बजेट खर्च यायूत समस्या
जुयाच्वंगु खँ अनया कर्मचारी धायुगु
यानाच्वंगु दु।

मेयर साहया ...

थव्हे इवलय् भौतिक निर्माण
विभागया प्रमुख सुरज शाक्ययात
फोनय् स्वापू तयगु कुतः यानागु
खःसां न वय्कलं फोन धाःसा
ल्हवनामदी। मेखे मेयर साहं थःगु
हे प्रतिवद्धता विरद्ध यानाच्वंगु मेगु
निर्माण ज्या खः। यैंया दरबार मार्गयू
दयकाच्वंगु फुटपाथ। दरबार मार्गयू
थौकन्हय् ग्रेनाइड तया: फुटपाथ
दयकाच्वंगु दुसा उकियात क्या:
सामाजिक सञ्जालय् विरोध न
जुयाच्वंगु दु।

थःत स्ट्रक्चर इन्जिनियर
धाइम्ह मेयर साहं यैंया थीथी द्यः
देगः दय्कुग्यात क्या: प्रशंसा यायुगु
यानाच्वंगु दुसा तर यैं महानगरपालिकां
दय्काच्वंगु फुटपाथयात क्या:
जुयाच्वंगु विरोधयू धाःसा हुं नं कथंया
प्रतिक्रिया बिचाच्वंगु मदु। थ्वहे
इवलय् दरबार मार्गयू ग्रेनाइड तया:
फुटपाथ दय्केगु ज्या यायूव मेयर साहं
छांयु यु द्युब्यू बिउ अन्तवर्ती धाःसा
भाइरल जुयाच्वंगु दु।

उगु अन्तवर्तीयू मेयर साहं
स्वनिगः अथे नं ख्वाउँगु थाय् ज्यू व
थन कंकिट वा ग्रेनाइड छ्यले मजित
धासे धाःगु दु, 'थन बबाल कथंया
टाइल तयाबी, थन मार्बल लाय् धया:
ला मजिल नि। मार्बल छाय् तइ मखु
धाःसा स्वनिगः ख्वाउँसे च्वंगु थाय्
खः। मार्बल लात धाःसा छ्यु तुति
पुचाइ, छि न्यासि बने फइ मखु।
अप्पा ला उलि ख्वाउँइ मखु नि।
लाकां मन्ह्यासे न्यासि हे वंसां नं
तुति उलि ख्वाउँइ मखु। थन प्लानिड
ज्यू फुकं साइटीफिक खः। थनया
पुखू थनया देगः, थनया स्तुपा चैत्य
फुकं टेक्नोलोजी व साइस्या खँ
ल्हायुगु खःसा थ्व फुकं हाइ
लेबलया साइन्स खः। थ्व फुकं खँ

थुइका सुनां न इन्जिनियरिड याइसा,
आर्टिट्क्चरया ज्या याइसा वा
डिजाइन याइ। पर्यटक अप्यव्यक्ते
छि न्हू सतकय् वनी अन दयकातःगु
छैय् छु छु तयातःगु दु। अन अप्पा
व सिं पिने खनेदइ कथं खवपय् थैं
ज्यू खःसा न्हू सतकय् वंपिं लिहां
वय् न्ह्याइ मखु। आ: ला गबलय्
ज्या वचाइ, न्हू सतकं लिहां वने
धइथैं जुइ नि। थुकिं भीगु कल्चर
हे प्रिजब मजुल नि। अथे हे लँपुइ
ग्रेनाइड तयगु स्वया अप्पा छीबलय्
बाला: अप्पा छीबलय् अप्पा दथुइ
फि तइ गुकिं याना: ल: दुहां वनी।
थुकिं जमिन रिचार्ज जुइ।'

प्रलिशा ...

सोसल वेलफेयर चिफया
ताज रोनिसा महर्जनयात लःल्हाःगु
खः। सोसल वोलफेयर फष्ट सनरअप
दिनिसा डंगोलायात घोषणा याःगु
खःसा मिस डिसिप्लिन प्रसिद्धि
शाक्य, पुलर च्वाइस अल्पा महर्जन,
बेस्ट ड्रेस प्राश्ना श्रेष्ठ, मिस कल्चर
रितिशा वजाचार्य, कनिफेन्ट कल्चर
श्रेष्ठ, पर्सनालिटी सुभेक्षा श्रेष्ठ,
बेष्ट हेयर रिम्सा श्रेष्ठ, स्माइल अनुसा
वजाचार्य, मिस चार्मिंड सुभाषना श्रेष्ठ
व फ्रेन्डशिप रिजु शाक्य त्याकादीगु
खः।

फिनालेया मूपाहाँ माननीय
पशुपति शमशेर राणा त्वा: देवाय्
मत च्याका: उलेज्या यानादीगु उगु
ज्याइवःया विशेष पाहाँपि यल
महानगरपालिका १६ वडाया
वडाध्यक्ष निर्मल रत्न शाक्य, वर्ल्ड
नेवा: अग्नाइजेशन नेपा: च्याप्टर
या नाय: सुरेन्द्रभक्त श्रेष्ठ, नेपाल
टेलिकमया मेनेजर गंगासागर मतान्धे
भायादीगु खः।

प्रचलित नेपाललिपि पिहाँ वयाच्वंगु
म्हसीका लय्पौ ब्वनादिसँ/ब्वंकादिसँ

लुम्बिनी विश्व सम्पदा स्थलया खतराया धलखय्

लहना वा:पौ/लुम्बिनीयात विश्व सम्पदास्थलया खतराया धलखय् मलाकेत सरकार पुरातत्व विभागं पेरिसय् च्वगु नेपाःया दूतावास मार्फत लुम्बिनी सुधार याःगु ज्याया फेरिस्त छवःगु दु। युनेस्को खुला न्त्यः भारतया न्हू दिल्लीइ साउन ६ गते निसे १६ गते तक जूगु युनेस्को वल्ड हेरिटेज कमिटीया ४६ क्वःगु सेसनय् बिअगु निर्देशन कथं लुम्बिनीइ जूगु ज्या एसओपी (स्टेट अफ कन्जर्भेसन रिपोर्ट) छवःगु खः।

न्हू दिल्लीइ जूगु ज्याइवलय् युनेस्को वल्ड हेरिटेज कमिटीया बैठक्य लुम्बिनीयात खतराया धलखय् छाय् मतयेगु ? धइगु विषयसं सहलह

जूगु खःसा भारतया संशोधन प्रस्तावया कारणं तत्कालया निर्ति खतराया धलखय् मलाःगु खः। उगु सहलह लिपा नेपालं तःगु प्रस्ताव जिज्ञासा व सुभावयात कःयानाः युनेस्को वल्ड हेरिटेज कमिटीया फ्रान्ससिथ नेपाःया दूतावास मार्फत १२ बुँदे निर्णय व निर्देशन छवयाहःगु खः। सरकार उगु बुँदायात नाला: सुधार, संरक्षण, कानुनी स्पष्टता व नीति निर्माण यानाः प्रतिवेदन पेस याःगु खः।

युनेस्को थीथी इलय् उत्खनन् याःबलय् लूगु पुरातात्विक भग्नावशेषया संरक्षण, पुरातत्वविद बारम्बार लह्वनेगु यानाच्वंगु न्त्यसः, अशोक स्तम्भ, मार्कर स्टोन, नेटिभिटी

स्कलप्चरसया संरक्षण सम्बद्धनया विषय लह्वाना: सुधार यायेत नेपाःया यात सुभाव बिअगु खः।

उकथ हे युनेस्को मायादेवी देगः दुनेया पुरातात्विक भग्नावशेष संरक्षण मजुयाः छवाँगु अप्वःगु, सिपेज जुयाः समस्या जुयाच्वंगु व लःया लेवल अप्वःया संरक्षण यायेत छु योजना दु धका: नं न्त्यसः न्यनातःगु खः। कोष थ्व फुक्कं न्त्यसःया लिसः बियाः रिपोर्ट छवःगु खः।

नेपालं छवःगु रिपोर्टयात कया: युनेस्को वल्ड हेरिटेज कमिटीया ४७ क्वःगु सेसनय् सहलह जुइगु खःगु दु।

कोष छवःगु रिपोर्टय् राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय विषेषज्ञ, मन्त्रालय व पुरातन्व विभाग लिसे समन्वय यानाः रिपोर्ट तयार याःगुलिं थुकिं बालाःगु प्रभाव लाइगु खःगु दु।

दिल्लीइ जूगु सहलहया इवलय् लुम्बिनीयात सम्भावित खतराया धलखयं चीके सरकारं थीथी प्रतिबद्धता प्वक्कुगु खः। उकिया निर्ति कोष डिटेल फिजिकल कन्सेप्चुवल प्लान अफ सर्केट गार्डेन' दयक्कुगु खः। लुम्बिनीयात सन् १९९७ सं विश्व सम्पदाया धखलय् तःगु खः।

केशरमान ताम्राकारया 'मतिनाया बाख' पिदन

लहना वा:पौ/नांजाःम्ह बाखं च्वमि केशरमान ताम्राकारया न्हूगु सफू 'मतिनाया बाख' वरिष्ठ आछ्यानकार मथुरा सार्थिमार्खे वगु शुक्रवा: भ्यालेनटाइन दिं खुन्ह उलेज्या यानादिल। थुगु सफू उलेज्या जूमपार्खे जूगु खः। भिक्षु हिरा फाउडेसनया लुखां पिदंगु थुगु सफुर्तइ गुम्ह भाजु-मय्जुपिनिगु मतिनाया बाखं दुथ्याः।

थुकी छसीकथं जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठ व पूर्णिदेवी श्रेष्ठ, भाषाथुवा मथुरा सार्थिम व रमादेवी श्रेष्ठ, बाखंच्वमि शुवर्ण केशरी व पुषु

चित्रकार, डा. बालगोपाल व श्रीलक्ष्मी श्रेष्ठ, बाखंच्वमि सरस्वति तुलाधर व एमके 'कलिपत', वरिष्ठ सिने पत्रकार बिजयरत्न असंबरे व मीना बज्राचार्य, मनदेवी तण्डुकार व लक्ष्मणकृष्ण ताम्राकार, भुवन सार्थिम व प्रमिला साय् मि व कलाकार सुरेन्द्र तुलाधर व सुधा शाक्यरिपिनि धात्येया मतिनाया बाखं दुथ्यानाच्वंगु दु। गुदं न्त्यविनिसे छपु छपु यानाः भाजु ताम्राकारं नेपालभाषा टाइम्सय् शुक्रवा:या तासापौस पिदना च्वंगु मतिनाया बाखं मुना सफू कथं 'मतिनया बाख' पिदंगु खः।

प्रजातन्त्रको सम्मान गरौं

- राज्य शक्तिको स्रोत जनता हुन्,
- निर्वाचित प्रतिनिधिले शासन गर्ने प्रक्रिया प्रजातान्त्रिक पद्धति हो,
- आवधिक निर्वाचन प्रजातन्त्रको आधारस्तम्भ हो,
- नागरिक सर्वोच्चता, स्वतन्त्रता र समानता प्रजातन्त्रका आधारशिला हुन्,
- प्रजातन्त्रमा मौलिक हक र मानवअधिकारको संरक्षण हुन्छ,
- कानुनी शासन प्रजातन्त्रको अनिवार्य शर्त हो,
- शासकीय क्रियाकलापमा नागरिक सहभागिता र प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गरौं,
- सामाजिक न्याय र सामाजिक सुरक्षा कायम गरौं,
- सभ्य, सुसंस्कृत र समुन्नत राष्ट्र निर्माणमा सबैले हातेमालो गरौं,
- प्रजातन्त्रको सम्मान गरौं, प्रजातान्त्रिक संस्कृतिको सम्बद्धन गरौं।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

छित्रपाटी निःशुल्क चिकित्सालय (अस्पताल)

"सरीख शुलभ स्वास्थ्य सेवा सक्षिया निति, अस्पताल निति त्रिक विःशुल"

उपलब्ध सेवा		विविध सेवा		सेमेन्ट सेवा	
२४x२४ घण्टा सेवा	शार्यकीया	मृद रोग	मृद रोग	डेसिन	इंप्डोस्कोपी
• इमरजेन्सी	• मौतिलिन्	• प्रस्त रोग	• याल रोग	• कोलोनोस्कोपी	• कोलोनोस्कोपी
• पाथोलोजी	• झरन्त रोगी	• रनी रोग	• वाल रोग	• फिजियोबेरारी	• अन्त्रारुप्त कलर ट्रफर र इको
• एक्स रे	• नाक कान छाँटी सम्बन्ध	• वाल रोग	• अंखी रोग	• वरोपेली लरको इक्स प्रोतेशाला	• ट्रिएम, हल्टर
• इंसी जी	• राहुली राहा नाक सम्बन्ध	• अंखी रोग	• जालरल रेडिशन	• वाल रोग	
• औषधि पसल	• रिता चिराकर फिल नीको फर्म सम्बन्ध	• जालरल रेडिशन	• अंखी रोग	• वाल रोग	
• अन्तर्रंग सेवा		• वाल रोग	• वाल रोग	• वाल रोग	

70८ गंगालाल मार्ग, छित्रपाटी, काठमाडौं, फोन: ५३१६१३८, ५३५७९९९, ५३६६६२२९

28 घण्टा
ईमरजेन्सी सेवा

अध्यक्ष, प्रधान सम्पादक नापं लहना मिडियाया निर्ति प्रकाशक : नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ (९८५१०९०९५) • सम्पादक : जुजुमान महर्जन • कार्यकारी सम्पादक : सुरेन्द्रभक्त श्रेष्ठ (९८५१०९९४७२), खुसिङू, यैँ।
email: lahanaweekly@gmail.com • लेआउट : सुर संसार मिडिया, ओन्डे, ०१५-१०९२५० • मुद्रक : स्वेतकाली छापाखाना, यैँ।